

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

483. An, & in qua quantitate constituenda pensio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

iam super distributionibus, non attenditur, an sit præstitum servitium, vel secus; cum non attendatur servitium, sed simplex destinatio. *Lott. loc. cit. n. 34.*

2. Respondeo secundo: dum Papa reservat alicui fructus aut eorum partem loco pensionis, semper eos expressè distinguit à distributionibus quotidianis, eaque excipit in individuo. Proinde que in tali casu non est satis reservatorio agenti pro executione suæ gratiæ probare, existere tales vel tales redditus, nisi etiam justificet, eos non esse distributiones quotidianas, neque ad illas pertinere. *Lott. loc. cit. n. 35.*

3. Respondeo tertio: Quin etiam hodie dum nullo casu intelligitur reservata pensio in distributionibus, nisi hoc ipsum sit expressum, adeoque sub illis verbis positus in pensionis concessione: *super redditibus, proventibus, juribus & obventionibus universis*: non veniunt hodie dum distributiones quotidiana (quidquid in contrarium aliis senserit Rota in *Toletan. pensio. 1565.* & in *Toletan. parochial. 29. Apr. 1592.* apud *Garc. p. 1. c. 5. nu. 282.* & *283.*) *Lott. loc. cit. n. 36.* *Castrop. de benef. d. 1. p. 11. §. 4. nu. 3.* *Garc. loc. cit. nu. 387.* ubi ait: *Dar aria & Cancellaria per illa verba non intelligit distributiones & incerta, ut intellexi Roma à quodam Notario Cancellaria, & constat &c. contra Boerium, decis. 224. n. 5. Gutt. conf. 8. à n. 4. Mand. cons. 35. n. 7. Abb. &c. apud Garc. n. 384.* visos sentire, quod per verba: *quibuscumque aliis redditibus*: comprehendantur distributiones quotidiana. Idque etiam, siue omnia emolumenta seu redditus consistant in meris distributionibus quotidianis, siue eorum pars aliqua. *Lott. loc. cit. n. 36.* Tametsi, ut idem *Lott.* præmiserat *nu. 27.* in eo casu, dum omnes redditus consistunt in istis distributionibus, idem feratur de iis, quod de fructibus, iudicium, veniantque & censentur nomine fructuum, hanc interpretationem suadente subjecta materia. Ab ista tamen regula universalis, quam statuunt *Azor. p. 2. l. 2. c. 8. q. 17.* *Castrop. loc. cit. Garc. p. 1. c. 5. nu. 386.* & alii passim: beneficia (etiam quorum prioris proventus consistunt in distributionibus quotidianis, ut sunt ferè *Canonicatus Hispaniæ*, de iis enim loquitur *Castrop.*) non censentur gravari pensione ex clausula, qua pensionem imponit super redditibus, fructibus proventibus beneficii: excipiunt quidam eorum hunc casum, seu censent etiam pensione gravari distributiones, etiam si id explicite non diceretur, dum nimirum absque eo id satis ex subjecta materia & Curia stylo constaret; ut, si in narratione dictum fuerat, beneficium 24. ducatorum valorem non excedere, & hoc non obstante imponatur pensio centum & amplius, abque dubio tunc censenda est imposita pensio in distributionibus, ne dicamus concessionem esse vanam & inutilem. Ita *Garc. loc. cit. n. 388.* *Azor. loc. cit.* *Castrop. loc. cit.* quamvis hic, postquam hanc exceptionem posuerat, expressè subjungit: *ut autem tota dubitatio tollatur, quoties Papa intendit distributiones has gravare, id exprimit hac clausula apposita: etiam si in solis distributionibus, & non nisi presentibus & divinis officii interessentibus dari, & per eos lucrari consuevit.* Unde jam infero &

4. Respondeo quarto: juxta sententiam *Lott.* nempe, quod hodie dum, ut ait, in nullo casu, etiam dum omnes redditus consistunt in distributionibus, hæ non intelligantur gravari pensione, nisi id ipsum exprimat: *Canonicatus & dignitates non excedentes valorem 24. ducatorum spectatis,*

eorum propriè proventibus, excedentes tamen illum valorem spectatis quotidianis distributionibus, ad mille etiam ducatos ascendentes, non censeri gravari pensione, nisi id ipsum exprimat, nimirum pensionem imponi super istis distributionibus, pro quo etiam sentire videtur *Parif. l. 6. q. 2. n. 29.* ubi ait: *aliquando exprimitur præbenda valere 30. distributiones 100. & soler tunc concedi pensio 30. aut 50. & sic distributiones quotidiana computantur cum clausula; etiam si in solis distributionibus.* &c. Secus videtur dicendum juxta dictam *Garcia & Azor* exceptionem, quod scilicet in dicto casu, saltem si narrato valore 24. ducatorum, adhuc constitutur in tali beneficio pensio, expressione aliâ opus non sit, subjecta materiâ satis suadente, esse tunc mentem Papæ gravandi has distributiones.

Questio 482. An, & qualiter imponatur pensio super massa grossa, ac aliis redditibus communibus, qui dividantur inter eos, qui certis temporibus interfunt?

Respondeo: de his pariter ac de aliis distributionibus quotidianis loquendum. *Parif. l. 6. q. 2. n. 32.* hoc est, quod sicuti in quotidianis distributionibus pro presentibus & servientibus jure antiquo non imponebatur pensio, jure tamen novo in iis imponitur pensio, dum in iis consistunt redditus beneficii; id tamen nunquam fieri intelligatur, nisi exprimat, ita etiam super massa illa grossa antiquitus non imponebatur pensio (cum esset universalis regula: quod ubicunque requireretur certum servitium, ad consequendos fructus, iis pensio non possit imponi. ut *Gamb. de post. leg. l. 6. n. 20.*) sed de jure & stylo novo, ita tamen, ut fieri id non censetur nisi exprimat. *Filliuc. in append. post. de stat. cler. tr. 4. 2. c. 5. q. 2.*

De quantitate & reductione pensionis.

Questio 483. An, & in qua quantitate constituenda pensio?

1. Respondeo ad primum: Pensio constituenda est (intellige, quod ad solutionem) in quantitate v. g. 100. vel 50. ducatorum, & non in quota v. g. in dimidia, tertia, vel quarta parte fructuum; ed quod hoc posterius videatur esse scindere beneficium, quod vetitum est *c. majoribus.* *Garc. p. 1. c. 5. n. 362.* citans *Gig. de pens. q. 8.* *Caccialup. eod. tr. q. 6.* *Rebuff. de pacif. post. n. 121.* *Alia 104.* *Gamb. de pot. leg. l. 6. n. 11.* & plures alios. Atque ita observat *Papa*, & habet stylus Curia, ut non nisi reservatio fructuum, aut pars illorum ex causa resignationis cum Cardinalibus admittatur. *Garc. loc. cit. n. 363.* Adeoque jam *Papæ* inferiores nullatenus valebunt pensionem in dicta quota imponere. *Garc. n. 364.* etsi subjungat: de cetero, inspecto jure communi, satis probabilem esse sententiam oppositam *Corassi de benef. p. 1. c. 4. n. 10.* & id quod ex constitutione quota non videatur dividi beneficium, quodque tunc propriè fiat, cum ex uno beneficio fiunt duo, pensio autem non sit beneficium, & ea morte pensionarii extinguatur.

2. Respondeo ad secundum primum: oportere pensionem moderatam esse, ita ut remaneat titulari seu rectori beneficii, unde is congruè sustentetur. *Garc. loc. cit. nu. 366.* citans *Caccial. de pens. q. 7.* *Gig. eod. tr. q. 4. n. 1.* *Corassi ubi ante. n. 7.* *Abb.*

in

n. c. conquirente. de cler. non resid. Rebuff. ubi ante. n. 134. alias. 116.

3. Respondeo ad secundum secundò: olim imponebatur pensio usque ad tertiam partem reddituum in omnibus beneficiis, & hæc iudicabatur iusta pensio, apponebaturque clausula: dummodo tertiam partem non excedat. Paris. l. 6. q. 2. n. 24. citans Paul. Rom. de pens. c. 1. n. 6. Caccial. eod. tr. q. 9. Gig. q. 7. Rebuff. in pr. de reservat. tam general. & c. n. 19. alias 21. sic in specie ex praxi Curia ante Trid. etiam Parochiales gravabantur usque ad tertiam partem fructuum, sicut quæcunque alia beneficia, & in Parochialibus quoque adijciebatur clausula: modo tertiam partem non excedant. Corrad. in pr. benef. l. 5. c. 1. nu. 27. sic non posse concedi pensionem ultra tertiam partem, eâ ratione, quòd æquum non sit, ut qui minus meretur, qualis est pensionarius, minus præstans Ecclesiæ quàm titularis, plus exigat, defendunt Comitul. l. 1. resp. 26. Paponz. l. 3. tit. 5. Arresto. 8. & 10. apud Ventrigl. ro. 2. annot. 11. §. 1. n. 39.

4. Respondeo ad secundum tertio: hodie dum de stylo beneficia simplicia regulariter gravantur ad medietatem & non ultra. Tond. qq. benef. p. 2. c. 1. §. 4. n. 55. Lott. l. 1. q. 36. n. 38. Corrad. loc. cit. Paris. loc. cit. nu. 26. Item Ricc. in pr. p. 3. resolut. 109. nu. 4. Boër. decis. 162. apud Ventrigl. loc. cit. quamvis dicat; nihil quidem certum determinatum esse hac in parte circa beneficia non curata, sed esse a bitrarium; videre tamen nos passim servari, ut in beneficiis non curatis valorem 24. ducatorum excedentibus non imponatur pensio ultra medietatem. Idem fore ait Garc. loc. cit. n. 371. nempe circa quantitatem pensionis non posse dari certam regulam in beneficiis non curatis; eò quòd licet Parisius & alii quidam dicant, de stylo hodie regulariter dari in iis pensionem ad medietatem, videamus tamen etiam sæpe dari ultra medietatem.

Questio 484. An, si pensio excedat medietatem, vel etiam alias fuerit excessiva tempore Data, sit penitus nulla, aut debeat annullari?

1. Respondeo: Non convenire in hoc AA. nam quòd, si pensio excederet medietatem fructuum beneficii gravati, non ideo annullandam esse, sed reducendam ad legitimam quantitatem, tenet Paris. l. 6. q. 2. n. 144. quod ipsum procedere ait Tond. qq. benef. p. 2. c. 1. §. 4. n. 43. etiam si reservata cum dicta clausula: dummodo medietatem fructuum non excedat; eò quòd pensio in eo casu non vitietur in totum, sed solum in excessu. citat pro hoc Mant. decis. 153. nu. 2. Gratian. discep. sor. discep. 995. n. 11. Idem tenet Garc. p. 1. c. 5. à n. 417. pro quo multas adducit auctoritates & Rotæ decisiones.

2. Contrarium, nempe si pensio (idque, si ve simus in pensione super beneficio curato, imposita cum clausula: dummodo res remaneant rectori; si ve in pensione super simplici, cum clausula: dummodo medietatem, vel talem partem fructuum non excedat) tempore datæ excedat vel in minimo, etiam in totum corruiere, seu nullam esse quo ad totam, ita ut reductioni locus non sit, eò quòd clausula prædicta videantur continere protestationem Papæ; quòd nisi res se ita habeat, nolit gratiam aliquam fecisse, & sic consideretur tunc tanquam unum integrale, quod non potest pro una parte valere, & pro altera parte non. sic inquam, tenent Barbof.

juris Eccl. l. 1. c. 39. §. 3. n. 45. Lott. l. 1. q. 38. n. 54. Ventrigl. ro. 2. annot. 11. §. 1. n. 49. citantes Gig. de pens. q. 35. n. 2. Rotam. decis. 626. nu. 6 p. 1. divers. Vide de hoc plura supra.

3. Porro extenditur hoc ipsum primò, ita ut si ve prædicta clausula: dummodo, importet modum si ve conditionem (licet enim inter conditionem & modum hæc sit præcipua differentia, quòd conditio suspendat, modus verò secus; modus tamen adhuc ipsam obligationem coarctet, ita ut nisi impleatur, nihil debeatur. l. si tibi legatum. ff. de legat. Lott. cit. q. 38. n. 42.) nihil actum censeatur, donec plenè sit justificata. Lott. loc. cit. nu. 40. Ventrigl. loc. cit. 50. Secundò; ut licet titularis sit obligatus ad solutionem pensionis in forma Camera, adhuc astringi nequeat ad solutionem prædictæ clausulæ non justificatæ. Ventrigl. num. 51. citans Rotam. in Asculan. pens. 7. Feb. 1586. & in Firmian. pens. 14. Decemb. 1592. Tertio, ita ut per dictam clausulam suspendatur gratia reservationis pensionis, ut ante illius justificationem pensio non dicatur debita, nec titularis cogi possit ad eam solvendam, nisi per modum manutationis, dum pensionarius esset in quasi possessione exigendi. Ventrigl. n. 52. citans Cassador. decis. 10. n. 8. de rescrip. Rotam. decis. 547. na. 2. p. 1. recent. Quarto, ut nec contra eum, qui consensit pensioni tali, agi possit ad solutionem illius, dicta clausula non justificatæ; eò quòd iste consensus æquè ac gratia, cui accedit, habeat hanc tacitam conditionem: dummodo & c. in ventre. Lott. n. 46. & 47. Ventrigl. nu. 53. citans Cassador. decis. 8. n. 8. de rescrip. Mohed. decis. 9. n. 1. & 2. de caus. possess. Quintò, ut clausula dicta sit justificanda, etiam si pensio imposita esset motu proprio. Ventrigl. n. 54. citans Rotam in Neritonenf. pens. 15. Nov. 1601. Vide de hac necessitate justificandi dictam clausulam plura infra, ubi de obligationibus pensionariis.

3. De cetero in casu pensionis reservatæ resignanti, qui resignavit, reservatæ sibi pensione tantæ, & non aliàs, nec aliter, nec alio modo, dictam clausulam dummodo & c. causare nullitatem pensionis in totum si excedat; eò quòd tunc sit individua, quia jam deficit consensus resignantis, & consequenter etiam super eo fundatus consensus Papæ, tenet Garc. nu. 422. Card. de Luc. de pens. d. 12. n. 4. & d. 14. n. 2. et si ejus contrarium, ut vidimus, ante hanc 14. teneat Castrop. dum sermo est de excessu pensionis, seu non remanent amplius centum aut medietas, non tempore Data, sed successu temporis. Item in totum corruiere, seu nullam esse pensionem reservatam cum narrativa, quòd medietatem, seu aliam partem fructuum non excedat, si excedat, tradit Garc. n. 428. dicens, hoc esse, quòd vult Gig. q. 9. n. 3. & q. 35. n. 2. de quo ex plura. Hoc ipsum quoque procedere, seu pensionem in totum vitari, & esse nullam, si imposita ultra potestatem imponentis, v. g. si à Legato habente facultatem reservandi pensionem usque ad tertiam partem, illa imposita fuisset etiam in modico ultra tertiam partem, tradit idem Garc. à n. 430. citatis pluribus, ex Gamb. de pot. leg. l. 6. à nu. 712. qui tamen id admittit, dum constat Legatum voluisse excedere tertiam partem; quia tunc, quòd potuit, noluit, & quòd voluit, non potuit: si autem de eo non constet, re ipsa tamen pensio excedat illam partem, non fore in totum nullam, sed esse reductioni locum; quia in majore summa includitur minor.